

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru respectarea utilizării limbii române ca limbă oficială a statului român

**Analizând propunerea legislativă pentru respectarea utilizării
limbii române ca limbă oficială a statului român, transmisă de
Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B434 din 09.09.2015,**

CONSILIUL LEGISLATIV

**În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și al art.46(3)
din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,**

**Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele
considerente:**

**1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare
interzicerea utilizării limbii materne a minorităților în raporturile cu
autoritățile administrației publice locale, cu instituțiile publice aflate
în subordinea acestora, precum și cu serviciile publice deconcentrate.**

**Analizând soluțiile legislative indicate în cuprinsul art.1-6, se
constată că, în fapt, acestea reprezintă reversul dispozițiilor art.19 și
art.76 alin.(2)-(4) din Legea administrației publice locale nr.215/2001,
republicată, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la
dreptul cetățenilor aparținând unei minorități naționale de a se adresa
autorităților publice locale și în limba maternă. De altfel, prin art.8 al
prezentei propuneri se și intenționează abrogarea prevederilor
menționate mai sus.**

**Prin obiectul său de reglementare, propunerea se încadrează în
categoria legilor organice, fiind incidente dispozițiile art.73 alin.(3)
lit.o) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea
prevederilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră
sesizată este Camera Deputaților.**

**2. Soluția legislativă propusă contravine obligațiilor asumate de
România prin ratificarea, prin Legea nr.33/1995, a Convenției-cadru**

pentru protecția minorităților naționale, încheiată la Strasbourg la 1 februarie 1995, precum și prin ratificarea, prin Legea nr.282/2007, a **Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare**, adoptată la Strasbourg la 5 noiembrie 1992.

În conformitate cu prevederile Cartei, la nivel constituțional se regăsesc norme care asigură posibilitatea folosirii limbii minorităților naționale în învățământ, justiție, **autoritățile administrației publice locale**.

Amintim, în acest sens, dispozițiile **art.32 alin.(3)** din Legea fundamentală, potrivit căreia *dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a învăța limba lor maternă și dreptul de a putea fi instruite în această limbă sunt garantate; modalitățile de exercitare a acestor drepturi se stabilesc prin lege.*

De asemenea, dispozițiile **art.120 alin.(2)** din Constituție, prevăd asigurarea folosirii, în scris și oral, a respectivei limbi a **minorității naționale în unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere semnificativă**. În acest context, amintim și dreptul cetățenilor români aparținând minorităților naționale de a se exprima în limba maternă în fața instanțelor de judecată, în condițiile legii organice, care este consacrat de **art.128 alin.(2)** din Legea fundamentală.

Prin urmare, apreciem că soluțiile avansate de inițiator îndreptate pe coordonatele **interzicerii folosirii limbilor minorităților naționale**, mai cu seamă în cadrul și în relația cu terții a **autorităților administrației publice locale** dar și a **serviciilor publice deconcentrate**, în ceea ce privește limba de desfășurare a ședințelor consiliilor locale și județene, inscripționarea denumirii instituțiilor, localităților sau a străzilor, aducerea la cunoștință publică a actelor administrative, sunt susceptibile de a fi considerate ca încălcând normele constituționale incidente, dar și angajamentele asumate de România la nivel internațional.

3. Cu privire la caracterul oficial al limbii române, proclamat în noile norme propuse, subliniem că acesta este instituit deja prin art.13 din Constituția României, republicată.

În literatura de specialitate, s-a precizat că *„Limba oficială a statului român este limba română, limba în care sunt redactate toate actele sale oficiale și în care sunt aduse la cunoștință publică. Caracterul oficial al unei limbi este dat de obligativitatea utilizării acelei limbi în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului.*

[...] Oficialitatea limbii române, reglementată la nivel constituțional, își găsește exprimarea și în legislația subsecventă Constituției. [...]

Caracterul oficial al limbii române trebuie interpretat în strânsă legătură cu dispozițiile constituționale ale **art.120 alin.(2)¹**, care au consfințit, la rang de **principiu de bază**, dreptul cetățenilor aparținând minorităților naționale de a-și folosi limba maternă în raporturile cu administrația publică locală.

„Din textul constituțional reiese că acest drept nu este recunoscut tuturor cetățenilor aparținând unei minorități, ci doar acelor cetățeni care au o pondere semnificativă în unitatea administrativ-teritorială în care locuiesc.” Accepțiunea de „pondere semnificativă” se regăsește în prevederile Legii nr.215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, fiind stabilită la „peste 20 % din numărul locuitorilor²”.

4. În ceea ce privește normele sancționatorii din cuprinsul art.7, acestea sunt lipsite de precizia necesară unor dispoziții legale, întrucât din redactarea propusă nu rezultă nici care anume sunt faptele sancționate și nici care este natura răspunderii juridice incidente în cazul încălcării prevederilor legii.

Pe de altă parte, precizăm că, situațiile în care încetează calitatea de deputat sau senator sunt expres și limitativ prevăzute de **art.70 alin.(2) din Legea fundamentală**. Prin urmare, este neconstituțională stabilirea, la nivel de lege, a unor noi situații de „pierdere a mandatului” acestor categorii de demnitari, așa cum se prevede la art.7 alin.(1) din proiect.

Din motivele expuse mai sus, propunerea legislativă **nu poate fi promovată**.

PRESEDINTE
dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr. 1070 / 07.10.2015

¹ A se vedea prof. univ. dr. Ștefan Deaconu ș.a., „Constituția României – comentariu pe articole”, Editura C.H. Beck, 2008, p 132.

² A se vedea prof. univ. dr. Verginia Vedinaș ș.a., *op.cit.*, p. 1169.

Legea administrației publice locale

- 3 (v. Decizia C.S.J. nr. IV/2003 (art. 68 alin. (1) lit. b)) - M. Of. nr. 690/2 oct. 2003 Notă: Denumirea aparat propriu de specialitate se înlocuiește, în cuprinsul tuturor actelor normative în vigoare, cu denumirea aparat de specialitate. Denumirea aparat propriu de specialitate al consiliului local se înlocuiește, în cuprinsul tuturor actelor normative în vigoare, cu denumirea aparat de specialitate al primarului. Denumirea servicii descentralizate ale ministerelor se înlocuiește, în cuprinsul tuturor actelor normative în vigoare, cu denumirea servicii publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale
- 1 republicare cu renumerație M. Of. nr. 123/20 feb. 2007
Legea administrației publice locale
- 2 modificări prin O.U.G. nr. 20/2008 M. Of. nr. 177/7 mar. 2008 *modifică art. 29 alin. (1) și (2), art. 30, art. 31, art. 58, art. 90; introduce art. 31_1*
Ordonanță de urgență privind unele măsuri pentru organizarea și desfășurarea alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale
aprobată prin L. nr. 5/2009 M. Of. nr. 104/20 feb. 2009
- 3 modificări prin L. nr. 35/2008 M. Of. nr. 196/13 mar. 2008 *modifică art. 3 alin. (2), art. 25, art. 26, art. 88, art. 91 alin. (2) lit. a), art. 101 alin. (1), (2) și (3), art. 102 alin. (2), art. 108 alin. (1); introduce art. 102_1; abrogă art. 108 alin. (2)*
Lege pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali
- 4 modificări prin O.U.G. nr. 66/2008 M. Of. nr. 409/30 mai 2008 *modifică art. 30 alin. (1), art. 58 alin. (1), art. 89, art. 90; introduce art. 89_1 - 89_3*
Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, precum și pentru modificarea Legii nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali
aprobată cu modificări prin L. nr. 50/2009 M. Of. nr. 190/26 mar. 2009
- 5 completat prin L. nr. 131/2008 M. Of. nr. 485/30 iun. 2008 *introduce alin. (1_1) la art. 116*
Lege pentru completarea art. 116 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001
- 6 modificări prin L. nr. 5/2009 M. Of. nr. 104/20 feb. 2009 *aprobă O.U.G. nr. 20/2008*
Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2008 privind unele măsuri pentru organizarea și desfășurarea alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale
- 7 modificări prin L. nr. 50/2009 M. Of. nr. 190/26 mar. 2009 *aprobă O.U.G. nr. 66/2008*
Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2008 pentru modificarea și completarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, precum și pentru modificarea Legii nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali

8 modificări prin	O.U.G. nr. 105/2009	M. Of. nr. 668/6 oct. 2009	modifică art. 66 alin. (1), art. 67 alin. (1), art. 105 alin. (1); introduce alin. (1_1) la art. 67
	Ordonanță de urgență privind unele măsuri în domeniul funcției publice, precum și pentru întărirea capacității manageriale la nivelul serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe ale administrației publice centrale din unitățile administrativ-teritoriale și ale altor servicii publice, precum și pentru reglementarea unor măsuri privind cabinetul demnitarului din administrația publică centrală și locală, cancelaria prefectului și cabinetul alesului local		
	aprobată cu modificări prin L. nr. 264/2010	M. Of. nr. 872/28 dec. 2010	
	Notă: v. D.C.C. nr. 1629/2009 - M. Of. nr. 28/14 ian. 2010 (art. I pct. 1-5 și 26, art. III, art. IV, art. V, art. VIII și anexa nr. 1)		
9 modificări prin	L. nr. 375/2009	M. Of. nr. 833/3 dec. 2009	modifică art. 53 alin. (2)
	Lege pentru modificarea alin. (2) al art. 53 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001		
10 modificări prin	L. nr. 59/2010	M. Of. nr. 222/8 apr. 2010	modifică art. 55 alin. (1) lit. a), alin. (2)
	Lege pentru modificarea art. 55 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001		
11 modificări prin	L. nr. 264/2010	M. Of. nr. 872/28 dec. 2010	aprobă cu modificări O.U.G. nr. 105/2009
	Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2009 privind unele măsuri în domeniul funcției publice, precum și pentru întărirea capacității manageriale la nivelul serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe ale administrației publice centrale din unitățile administrativ-teritoriale și ale altor servicii publice, precum și pentru reglementarea unor măsuri privind cabinetul demnitarului din administrația publică centrală și locală, cancelaria prefectului și cabinetul alesului local		
12 modificări prin	L. nr. 264/2011	M. Of. nr. 877/12 dec. 2011	modifică art. 1 alin. (2)
	Lege pentru modificarea art. 1 alin. (2) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001 și pentru modificarea art. 7 alin. (1) din Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități		
13 modificări prin	L. nr. 13/2012	M. Of. nr. 48/20 ian. 2012	modifică art. 56 alin. (1) și (2), art. 71 alin. (1) și (2)
	Lege pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001		
14 completat prin	L. nr. 74/2012	M. Of. nr. 346/22 mai 2012	introduce alin. (2_1) la art. 21
	Lege pentru completarea art. 21 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001		
15 completat prin	L. nr. 76/2012	M. Of. nr. 365/30 mai 2012	introduce, la 1 septembrie 2012, art. 77_1
	Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă		
	Notă: v. De la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă, referirile din cuprinsul actelor normative la hotărârea judecătorească "definitivă și irevocabilă" sau, după caz, "irevocabilă" se vor înțelege ca fiind făcute la hotărârea judecătorească "definitivă". În cuprinsul celorlalte acte normative în vigoare, sintagma "puterea de lucru judecat/puterea lucrului judecat" se înlocuiește cu sintagma "autoritatea de lucru judecat/autoritatea lucrului judecat"; Ori de câte ori prin legi și prin alte acte normative se face trimitere la Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale ori la "societatea comercială/societățile comerciale", după caz, trimiterea se consideră a fi făcută la Legea societăților nr. 31/1990 ori, după caz, la societatea/societățile reglementată/reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare.		

16	completat prin	L. nr. 133/2012	M. Of. nr. 506/24 iul. 2012	<i>introduce art. 117_1, lit. f) la art. 118 alin. (1)</i>
		Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2010 privind modificarea și completarea Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996		
17	modificări prin	O. U. G. nr. 44/2012	M. Of. nr. 606/23 aug. 2012	<i>prorogă termenul de intrare în vigoare a Legii nr. 134/2010 până la 1 februarie 2013</i>
		Ordonanță de urgență privind modificarea art. 81 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă		
		aprobată prin	L. nr. 206/2012	M. Of. nr. 762/13 nov. 2012
18	modificări prin	O.U.G. nr. 4/2013	M. Of. nr. 68/31 ian. 2013	<i>prorogă termenul de intrare în vigoare a Legii nr. 134/2010 până la 15 februarie 2013</i>
		Ordonanță de urgență privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe		
		aprobată cu modificări și completări prin	L. nr. 214/2013	M. Of. nr. 388/28 iun. 2013
19	modificări prin	L. nr. 214/2013	M. Of. nr. 388/28 iun. 2013	<i>aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr. 4/2013</i>
		Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2013 privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe		
20	modificări prin	L. nr. 20/2014	M. Of. nr. 191/18 mar. 2014	<i>modifică art. 65, art. 104 alin. (7)</i>
		Lege pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001		
21	completat prin	O.U.G. nr. 18/2014	M. Of. nr. 305/24 apr. 2014	<i>introduce alin. (5) la art. 15</i>
		Ordonanță de urgență pentru reglementarea unor măsuri privind activitatea Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat", pentru schimbarea regimului juridic al unor imobile și pentru modificarea unor acte normative		
22	modificări prin	O.U.G. nr. 68/2014	M. Of. nr. 803/4 nov. 2014	<i>modifică art. 72</i>
		Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea unor acte normative		
23	modificări prin	L. nr. 115/2015	M. Of. nr. 349/20 mai 2015	<i>modifică art. 3 alin. (2), art. 29 alin. (1), art. 57 alin. (4), art. 88, art. 89, art. 90, art. 101 alin. (1)-(3), art. 102 alin. (2), art. 108; abrogă art. 55 alin. (7), art. 69 alin. (6), art. 89_1-89_3, art. 102_1</i>
		Lege pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali		
24	modificări prin	L. nr. 119/2015	M. Of. nr. 361/26 mai 2015	<i>modifică art. 66 alin. (1) și (2), art. 105 alin. (1)</i>
		Lege pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001		

25	completat prin ?	O.U.G. nr. 14/2015 Ordonanță de urgență pentru completarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și pentru modificarea art. 39 alin. (7_2) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale	M. Of. nr. 374/28 mai 2015	<i>introduce alin. (8_1) - (8_4) la art. 55, alin. (9) - (12) la art. 99, alin. (2) la art. 117</i>
26	rectificare	RECTIFICARE	M. Of. nr. 384/2 iun. 2015	<i>rectifică art. 55 alin. (8_1)</i>
27	modificări prin	L. nr. 200/2015 Lege pentru modificarea art. 47 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001	M. Of. nr. 555/27 iul. 2015	<i>modifică art. 47</i>